

Tematikus tájékoztató

AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJÁNAK ALKALMAZÁSI KÖRE

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) alkalmazási körét a Charta 51. cikke határozza meg, amelynek értelmében:

„(1) [A] Charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembevételével – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Ennek megfelelően saját hatáskörükben és a Szerződésben az Unióra ruházott hatáskörök korlátain belül tiszteletben tartják az ebben a Chartában foglalt jogokat és betartják az abban foglalt elveket, valamint előmozdítják azok alkalmazását.

(2) [A] Charta az uniós jog alkalmazási körét nem terjeszti ki az Unió hatáskörein túl, továbbá nem hoz létre új hatásköröket vagy feladatokat az Unió számára, és nem módosítja a Szerződésben meghatározott hatásköröket és feladatokat.”

Ami az Unió jogi aktusait illeti, bizonyos másodlagos jogi aktusok¹ érvényességére vonatkozó ítélezési gyakorlatában a Bíróság az alapvető jogokra tekintettel folytatott vizsgálatot, és pontosította, hogy a jogi aktusokat – így az uniós jog részét képező rendeleteket és irányelveket – mindenképpen az alapvető jogok fényében kell értelmezni.² Ehhez hasonlóan az

¹ Lásd különösen: [2014. április 8-i Digital Rights Ireland és társai ítélet \(C-293/12 és C-594/12, EU:C:2014:238](#), 69. pont); [2016. február 15-i N-ítélet \(C-601/15 PPU, EU:C:2016:84](#), 82. pont); [2016. december 21-i Associazione Italia Nostra Onlus ítélet \(C-444/15, EU:C:2016:978](#), 63. és 64. pont); [2017. július 5-i Fries ítélet \(C-190/16, EU:C:2017:513](#), 80. pont); [2018. május 29-i Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen és társai ítélet \(C-426/16, EU:C:2018:335](#), 80. és 84. pont); [2019. május 14-i M és társai ítélet \(Menekült jogállás visszavonása\) \(C-391/16, C-77/17 és C-78/17, EU:C:2019:403](#), 112. pont); [2020. július 16-i Facebook Ireland és Schrems ítélet \(C-311/18, EU:C:2020:559](#), 149. és 199. pont).

² Lásd különösen: [2003. május 20-i Österreichischer Rundfunk és társai ítélet \(C-465/00, C-138/01 és C-139/01, EU:C:2003:294](#), 68. és azt követő pontok); [2010. március 4-i Chakroun ítélet \(C-578/08, EU:C:2010:117](#), 44. és azt követő pontok); [2014. május 13-i Google Spain és Google ítélet \(C-131/12, EU:C:2014:317](#), 68. és azt követő pontok); [2014. szeptember 11-i A-ítélet \(C-112/13, EU:C:2014:2195](#), 51. és azt követő pontok); [2015. október 6-i Orizzonte Salute ítélet \(C-61/14, EU:C:2015:655](#), 49. és azt követő pontok); [2015. október 6-i Schrems ítélet \(C-362/14, EU:C:2015:650](#), 38. és azt követő pontok); [2016. december 21-i Tele2 Sverige és Watson és társai ítélet \(C-203/15 és C-698/15, EU:C:2016:970](#), 91. és azt követő pontok).

Unió nem köthet olyan nemzetközi megállapodást, amely összeegyeztethetetlen lenne ezekkel a jogokkal³.

Ami a tagállamokat illeti, a Bíróság számos, előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretében véleményt nyilvánított az „uniós jog végrehajtásának” fogalmáról, meghatározva többek között az annak eldöntésekor figyelembe vehető elemeket, hogy valamely nemzeti szabályozás e fogalom hatálya alá tartozik-e.

I. A Charta uniós intézményekre, szervekre és hivatalokra való alkalmazása

[2016. szeptember 20-i Ledra Advertising kontra Bizottság és EKB ítélet \(nagytanács\) \(C-8/15 P-C-10/15 P, EU:C:2016:701\)](#)

A Ciprusi Köztársaság, amelynek pénzneme az euró, az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM)⁴ pénzügyi segítségét kérte, miután az e tagállamban székhellyel rendelkező bizonyos bankok a 2012-es év elején nehézségekkel küzdöttek. E segítségnyújtásra a tervek szerint egy makrogazdasági kiigazítási program keretében került sor, amelyet az ESM nevében az Európai Bizottság által megtárgyalt egyetértési megállapodás volt hivatott pontosítani. 2013. április 26-án a Ciprusi Köztársaság és az ESM ilyen megállapodást kötött⁵. Ekkor az alapeljárás felperesei, akik betétekkel rendelkeztek bizonyos ciprusi székhelyű bankoknál, keresettel fordultak a Törvényszékhez egyrészt az említett megállapodás bizonyos pontjainak megsemmisítése, másrészt az őket állítólagosan ért kár megtérítése érdekében. Véleményük szerint e kárt a vitatott pontok egyetértési megállapodásba való felvétele, valamint azon kötelezettség Bizottság általi megsértése okozta, hogy biztosítsa a megállapodás uniós joggal, és különösen a Charta 17. cikkének („A tulajdonhoz való jog”) (1) bekezdésével való összhangját. Miután a Törvényszék részben elfogadhatatlannak, részben pedig megalapozatlannak nyilvánította a kereseteiket, a felperesek fellebbezést terjesztettek a Bíróság elé.

Ami azt a kérdést illeti, hogy a Charta alkalmazandó volt-e a jelen esetben, a Bíróság hangsúlyozta, hogy igaz ugyan, hogy a tagállamok az ESM létrehozásáról szóló szerződés keretében nem az uniós jogot hajtják végre, így ennek keretében a Chartának nem a címzettjei, az uniós intézmények viszont a Charta címzettjei, ideértve azt az esetet is, amikor az uniós jog keretein kívül járnak el.

A Bíróság mindezt kiegészítette azzal, hogy a Bizottság a 2013. április 26-i megállapodáshoz hasonló egyetértési megállapodás elfogadásakor mind az EUSZ 17. cikk (1) bekezdése

³ Lásd: 2017. július 26-i 1/15 (EU-Kanada PNR-megállapodás) vélemény (EU:C:2017:592).

⁴ Az Európai Stabilitási Mechanizmus létrehozásáról szóló szerződést 2012. február 2-án Brüsszelben kötötte a Belga Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, az Észt Köztársaság, Írország, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, az Olasz Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, Málta, a Holland Királyság, az Osztrák Köztársaság, a Portugál Köztársaság, a Szlovén Köztársaság, a Szlovák Köztársaság és a Finn Köztársaság. Ez a szerződés 2012. szeptember 27-én lépett hatályba.

⁵ A konkrét gazdaságpolitikai feltételekről szóló, a Ciprusi Köztársaság és az Európai Stabilitási Mechanizmus között 2013. április 26-án kötött egyetértési megállapodás (a továbbiakban: 2013. április 26-i egyetértési megállapodás).

értelmében, amely az uniós jog alkalmazása felügyeletének általános feladatával bízza meg, mind az EMS létrehozásáról szóló szerződés 13. cikkének (3) és (4) bekezdése értelmében, amely szerint a Bizottság köteles felügyelni az EMS által kötött egyetértési megállapodásoknak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét, köteles biztosítani, hogy az ilyen megállapodás összeegyeztethető legyen a Chartában biztosított alapvető jogokkal. A Bíróság tehát megállapította, hogy a felelősség megállapítása iránti keresetek tekintetében azt kell megvizsgálnia, hogy a jelen esetben a Bizottság a 2013. április 26-i egyetértési megállapodás elfogadása során hozzájárult-e a fellebbezőknek a Charta 17. cikke (1) bekezdése értelmében vett tulajdonhoz való jogának kellően súlyos megsértéséhez (67. és 68. pont).⁶

II. A Charta tagállamokra való alkalmazása: az „uniós jog végrehajtásának” fogalma

1. Az alkalmazandó elvek

[2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet \(nagytanács\) \(C-617/10, EU:C:2013:105\)](#)

Az alapügyben szemben álló felek az Åklagaren (svéd ügyészség) és Åkerberg Fransson, amely utóbbival szemben súlyos adócsalás miatt indítottak eljárást. Åkerberg Franssont ugyanis azzal vádolták, hogy a 2004-es és 2005-ös adóévre benyújtott adóbevallásaiban téves adatokat közölt, ami annak kockázatával járt, hogy az Államkincstár személyi jövedelemadó és hozzáadottérték-adó (héta) bevételektől esik el. Azért is eljárás indult ellene, mert a 2004. októberi és a 2005. októberi bevallási időszakok vonatkozásában elmulasztotta bevallani a munkáltatói járulékokat, ami annak kockázatával járt, hogy a társadalombiztosítási szervezetek bevételétől esnek el.

A szóban forgó két adóév tekintetében az adóhatóság több bírságot is kiszabott Åkerberg Franssonra az üzleti tevékenységéből származó jövedelem, a héa és a munkáltatói járadékok vonatkozásában. E bírságokat kamattal együtt kellett megfizetni, és e bírságokkal szemben nem éltek jogorvoslattal a közigazgatási bíróság előtt. A bírságot kiszabó határozat indokát ugyanazok a téves adatközlési tényállások képezték, mint amelyeket az ügyészség a büntetőeljárás tárgyává tett.

A kérdést előterjesztő bíróság előtt felmerült tehát a kérdés, hogy az Åkerberg Franssonnal szemben emelt vádat el kell-e utasítani azon az alapon, hogy ugyanezen tényállás alapján egy másik eljárásban már szankciót alkalmaztak vele szemben, ami ellentétben állhat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkében és a Charta 50. cikkében kimondott, a kétszeres büntetés tilalmával. E bíróság így különösen azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a Charta 50. cikkében szabályozott *ne bis in idem* elvével ellentétes-e az, hogy valamely vádlott ellen adócsalás miatt büntetőeljárást indítsanak, ha ugyanazon téves adatközlési tényállás miatt vele szemben már adóbírságot szabtak ki.

⁶ Ezt az ítéletet a 2016. évi Éves jelentés ismerteti e jelentés 69. oldalán.

A Bíróság a hatáskörének kérdését elemezve mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy a tagállamok eljárását illetően a Charta alkalmazási körét a Charta 51. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amelynek értelmében a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. E tekintetben kimondta, hogy az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi tényállásra alkalmazni kell, az ilyen tényállásokon kívül azonban nem. A Bíróság hangsúlyozta, hogy ezen okból kifolyólag nem vizsgálhatja a Chartára tekintettel az olyan nemzeti szabályozást, amely nem tartozik az uniós jog keretei közé. Amennyiben azonban egy ilyen szabályozás az uniós jog hatálya alá tartozik, a Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárásban köteles a nemzeti bíróságnak minden olyan értelmezési szempontot megadni, amelyre annak szüksége van annak érdekében, hogy megítélhesse e szabályozás azon alapvető jogokkal való összeegyeztethetőségét, amelyeknek a tiszteletben tartását biztosítja (17–23. pont).⁷

A jelen esetben a Bíróság rámutatott arra, hogy azok az adóbírságok és büntetőeljárások, amelyek Åkerberg Fransson ellen irányultak vagy irányulnak, részben a héával összefüggő bevallási kötelezettségeinek megszegéséhez kapcsolódnak. A Bíróság egyrészt megállapította, hogy a 2006/112 irányelv⁸ 2. cikkéből, 250. cikkének (1) bekezdéséből és 273. cikkéből, továbbá az EUSZ 4. cikk (3) bekezdéséből az következik, hogy minden egyes tagállam köteles elfogadni valamennyi jogalkotási és közigazgatási rendelkezést annak érdekében, hogy a területén biztosítsa az esedékes héa teljes összegének beszedését, továbbá hogy küzdjön az adócsalás ellen. Másrészt kimondta, hogy az EUMSZ 325. cikk kötelezi a tagállamokat, hogy elrettentő hatású és hatékony intézkedésekkel küzdjenek az Unió pénzügyi érdekeit sértő jogellenes tevékenységek ellen, e tekintetben rámutatva arra, hogy az Unió saját forrásai a 2007/436 határozat⁹ 2. cikkének (1) bekezdése értelmében magukban foglalják többek között az uniós szabályok alapján megállapított héa harmonizált alapjára vonatkozó egységes adómérték alkalmazásából származó bevételeket. A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy az olyanokhoz hasonló adóbírságok és adócsalás miatt indított büntetőeljárások, mint amelyek a héával kapcsolatban szolgáltatott információk pontatlansága miatt Åkerberg Fransson ellen irányultak vagy irányulnak, a 2006/112 irányelv 2. cikke, 250. cikkének (1) bekezdése és 273. cikke, valamint az EUMSZ 325. cikk, vagyis az uniós jog végrehajtásának minősülnek a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében. A Bíróság így megállapította, hogy hatáskörrel rendelkezik arra, hogy megválaszolja az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket, és megadjon minden ahhoz szükséges értelmezési szempontot, hogy a kérdést előterjesztő bíróság mérlegelhesse a nemzeti szabályozásnak a Charta 50. cikke szerinti *ne bis in idem* elvével való összeegyeztethetőségét (24–27. és 31. pont).

[2014. július 10-i Julián Hernández és társai ítélet \(C-198/13, EU:C:2014:2055\)](#)

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet hét munkavállaló és egyrészt a fizetéseképtelenségi helyzetben lévő munkáltatóik, másrészt a spanyol állam között a nemzeti bíróság által semmisnek minősített elbocsátásukat követően esedékessé vált munkabér megfizetése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

⁷ Ezt az ítéletet a 2013. évi Éves jelentés ismerteti e jelentés 16. oldalán.

⁸ A közös hozzáadottértékadó-rendszerrel szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL 2006. L 347., 1. o.; helyesbítések: HL 2007. L 335., 60. o. és HL 2015. L 323., 31. o.).

⁹ Az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 2007. június 7-i 2007/436/EK, Euratom tanácsi határozat (HL 2007. L 163., 17. o.).

A jelen esetben alkalmazandó spanyol szabályozással összhangban a munkáltató a kereset benyújtásától számított 60. munkanapot követően követelheti a spanyol államtól, hogy az fizesse ki a munkabérnek a felmondás vitatására irányuló eljárás során esedékessé váló részét. Ha a munkáltató nem fizette meg ezeket a munkabéreket, és átmenetileg fizetéseképtelenné nyilvánították, az érintett munkavállaló törvényi engedményezés alapján közvetlenül e tagállamtól kérheti az említett munkabérek megfizetését.

A kérdést előterjesztő bíróság tehát arra a kérdésre várt választ, hogy ez a szabályozás a 2008/94 irányelv¹⁰ hatálya alá tartozik-e, illetve hogy a Charta 20. cikkével („A törvény előtti egyenlőség”) ellentétes-e ez a szabályozás, amennyiben azt kizárólag jogellenes felmondás esetén lehet alkalmazni, semmis felmondás esetén azonban nem.

A Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy amint az a Charta 51. cikkével kapcsolatos – és a Charta 52. cikkének (7) bekezdése értelmében kellően figyelembe veendő – magyarázatokból kitűnik, az ezen 51. cikkben előírt „végrehajtás” fogalma megerősíti a Bíróságnak a Charta hatálybalépését megelőzően kidolgozott ítélkezési gyakorlatát, amely szerint az Unió jogrendjében garantált alapvető jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége csak akkor terheli a tagállamokat, ha az uniós jog hatálya alatt járnak el. Egyébiránt a Bíróság rámutatott arra, hogy korábban már megállapította az uniós alapvető jogok alkalmazhatóságának hiányát egy olyan helyzetben, amelyben az érintett területen meglévő uniós rendelkezések nem írtak elő semmiféle konkrét kötelezettséget a tagállamokra nézve az említett helyzet tekintetében. Ezenfelül pontosította, hogy az a pusztán tény, hogy valamely nemzeti intézkedés olyan tárgykörbe tartozik, amelyben az Unió hatáskörökkel rendelkezik, nem vonhatja azt az uniós jog hatálya alá, ekként pedig nem járhat a Charta alkalmazandóságával. Ezt követően rámutatott arra, hogy annak meghatározása céljából, hogy valamely nemzeti intézkedés az uniós jognak a Charta 51. cikkének (1) bekezdése szerinti végrehajtásába tartozik-e, egyebek között azt kell megvizsgálni, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás uniós jogi rendelkezés végrehajtására irányul-e, hogy milyen jellegű ez a szabályozás, és hogy az uniós jog hatálya alá tartozó célok kívül más célok elérésére is irányul-e – még akkor is, ha közvetetten érintheti az uniós jogot –, valamint hogy létezik-e olyan uniós jogi különös szabályozás, amely az adott területre vonatkozik, vagy amely azt érintheti (33. és 35–37. pont).

A jelen esetben a Bíróság különösen azt vizsgálta, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedés az érintett irányelv szerinti célkitűzés megvalósítására irányul-e. E tekintetben kimondta, hogy az alapeljárásban szóban forgó szabályozás jellemzőiből következik, hogy az a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók minimális védelmének garantálására vonatkozó 2008/94 irányelvben említettől eltérő célkitűzésre, azaz a hatvan munkanapot meghaladó bírósági eljárások időtartamából eredő károk spanyol állam általi megtérítésének előírására irányul. Egyébként a Bíróság megjegyezte, hogy nem vonhatja maga után a Charta alkalmazandóságát az a pusztán körülmény, hogy az alapeljárásban szóban forgó szabályozás olyan területre tartozik, amelyen az Unió – az EUMSZ 153. cikk (2) bekezdése alapján – hatáskörökkel rendelkezik. A vizsgált elemek összességéből így azt a következtetést vont le, hogy a szóban forgó szabályozás nem tekinthető úgy, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jogot hajtja végre, ekként pedig nem vizsgálható a Chartában – és

¹⁰ A munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 283., 36. o.).

különösen annak 20. cikkében – szereplő garanciák tükrében (38–41., 46., 48. és 49. pont, valamint a rendelkező rész).¹¹

2. Az „uniós jogot végrehajtó” nemzeti intézkedés meglétének vizsgálatára szolgáló elemek

2.1 Az uniós jog egy vagy több különös kötelezettséget ró a tagállamokra, vagy a nemzeti tényállás valamilyen különös uniós jogi szabályozás hatálya alá tartozik

2.1.1. A legfontosabb ítélkezési gyakorlatbeli példák

[2014. március 6-i Siragusa ítélet \(C-206/13, EU:C: 2014:126\)](#)

A felperes, aki egy tájvédelem alatt álló övezetben fekvő ingatlan tulajdonosa, az ingatlan térbeli kiterjedését növelő, előzetesen nem engedélyezett munkálatokat folytatott. Mivel az ilyen típusú munkálatok nem képezhetik utólagos engedélyezés tárgyát, a Soprintendenza Beni Culturali e Ambientali di Palermo (Palermo kulturális és környezeti örökségével foglalkozó felügyelet, Olaszország) a terület eredeti állapotának visszaállítására felszólító végzést fogadott el, amely magában foglalta a jogellenesen végzett munkálatokkal elért állapot helyrehozatalát.

A kérdést előterjesztő bíróság, amely az e felszólító végzessel szemben benyújtott kereset tárgyában eljár, különösen azt a kérdést tette fel, hogy a szóban forgó olyan nemzeti szabályozás, amely vélelemre alapozva kizárja a munkálatok egy csoportját a tájvédelemmel való összeegyeztethetőségükre irányuló vizsgálat alól, és jogkövetkezményként a bontást rendeli alkalmazni azokra, a Charta 17. cikkében biztosított, tulajdonhoz való jog indokolatlan és aránytalan sérelmét képezi-e.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolására való hatáskörét illetően a Bíróság kimondta, hogy az „uniós jog végrehajtásának” a Charta 51. cikke szerinti fogalma megköveteli a szóban forgó területek közötti közelséget, illetve az egyik terület által a másikkra gyakorolt közvetett hatásokat meghaladó bizonyos fokú kapcsolat fennállását. Mindehhez hozzátette, hogy annak meghatározásakor, hogy a Charta 51. cikke értelmében az Unió jogának végrehajtása körébe tartozik-e valamely nemzeti szabályozás, egyebek között azt kell megvizsgálni, hogy e szabályozás uniós jogi rendelkezés végrehajtására irányul-e, hogy milyen jellegű ez a szabályozás, hogy az uniós jogi célokra kívül más célra is irányul-e, még akkor is, ha ez a szabályozás közvetetten befolyásolhatja az uniós jogot, valamint hogy létezik-e olyan uniós jogi különös szabályozás, amely az adott területen hatályos, vagy érintheti azt (24. és 25. pont).

A jelen esetben a hatásköre hiányának megállapításakor a Bíróság az általa így meghatározott több kritériumot alkalmazott. Megállapította ugyanis, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott uniós jogi rendelkezések nem írtak elő semmiféle kötelezettséget a tagállamokra nézve az alapeljárásbeli helyzet tekintetében. Ezenfelül rámutatott arra, hogy az uniós jogi szabályozások, illetve a szóban forgó nemzeti szabályozás célkitűzései nem azonosak. Végül rávilágított arra, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás rendelkezései nem az uniós jogi

¹¹ Ezt az ítéletet a 2014. évi Éves jelentés ismerteti e jelentés 14. oldalán.

normák végrehajtását képezik, ezért megállapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel a Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (szicíliai tartományi közigazgatási bíróság, Olaszország) által feltett kérdés megválaszolására (26–33. pont és a rendelkező rész).

[2011. december 21-i N. S. és társai ítélet \(nagytanács\) \(C-411/10 és C-493/10, EU:C:2011:865\)](#)

Az alapeljárás több, harmadik országbeli állampolgárt érintett, akik Görögországon való átutazásukat követően az Egyesült Királyságban, illetve Írországban nyújtottak be menedéjog iránti kérelmet. A felperesek kifogásolták a Görögországnak való átadásukat, amely tagállam a 343/2003 rendelet¹² (a továbbiakban: „Dublin II” rendelet) alapján a menedéjog iránti kérelmeik megvizsgálásáért elsődlegesen felelős tagállam volt. Azzal érveltek ugyanis, hogy ezen átadás sértené az alapvető jogukat, valamint hogy a menedékkérők számára nem állnak rendelkezésre megfelelő eljárások, illetve feltételek Görögországban, ezért a jelenlegi tartózkodási helyük szerinti tagállam köteles gyakorolni a „Dublin II” rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti diszkrecionális jogkörét, és vállalni a felelősséget a menedéjog iránti kérelmeik megvizsgálásáért és elbírálásáért.

Ebben az ügyben különösen két, a Charta alkalmazási körével kapcsolatos kérdés merült fel.

A Bíróságnak így először azt a kérdést kellett megvizsgálnia, hogy az EUSZ 6. cikk és/vagy a Charta 51. cikke vonatkozásában az uniós jog hatálya alá tartozik-e valamely tagállamnak a Dublin II rendelet 3. cikkének (2) bekezdése alapján arról hozott határozata, hogy megvizsgál-e egy olyan menedéjog iránti kérelmet, amelynek megvizsgálásáért az e rendelet III. fejezetében szereplő feltételek alapján nem felelős. E tekintetben a Bíróság hangsúlyozta, hogy a „Dublin II” rendelet 3. cikkének (2) bekezdése olyan mérlegelési jogkört biztosít a tagállamoknak, amely az EUM-Szerződésben meghatározott és az uniós jogalkotó által kidolgozott közös európai menekültügyi rendszer szerves részét képezi. Ezt a mérlegelési jogkört az említett rendelet többi rendelkezését tiszteletben tartva kell gyakorolni. Ezenfelül az a tagállam, amely úgy határoz, hogy maga vizsgálja meg a menedéjog iránti kérelmet, a „Dublin II” rendelet értelmében felelős állam lesz, és adott esetben tájékoztatnia kell a menedéjog iránti kérelemmel érintett tagállamot vagy tagállamokat. Következésképpen a Bíróság szerint a „Dublin II” rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkört gyakorló tagállamot olyannak kell tekinteni, mint amely a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az Unió jogát hajtja végre (55., 65–69. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

Másodszor, amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett bizonyos kérdések azon kötelezettségek kapcsán merültek fel, amelyek az Egyesült Királyságot terhelik a „Dublin II” rendelet hatálya alá tartozó személyt megillető védelemmel kapcsolatban, felmerült a kérdés, hogy a Charta Lengyelországra és az Egyesült Királyságra történő alkalmazásáról szóló (30.) jegyzőkönyv¹³ figyelembevételével befolyásolja-e az e kérdésekre adott válaszokat. A Bíróság válasza nemleges volt. E következtetés megállapításához a Bíróság hangsúlyozta, hogy e jegyzőkönyv 1. cikkéből kitűnik, hogy az nem kérdőjelezi meg, hogy a Charta hatálya az Egyesült Királyságra, illetve Lengyelországra is kiterjed, amit az említett jegyzőkönyv harmadik és hatodik

¹² Egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedéjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 50., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 109. o.).

¹³ Az Európai Unió Alapjogi Chartájának Lengyelországra és az Egyesült Királyságra történő alkalmazásáról szóló (30.) jegyzőkönyv (HL 2010. C 83., 313. o.) (a továbbiakban: (30.) jegyzőkönyv).

preambulumbekezdése is megerősít. Ilyen feltételek mellett a Bíróság kimondta, hogy a (30.) jegyzőkönyv 1. cikkének (1) bekezdése pontosabban meghatározza a Charta 51. cikkét, és nem irányul sem arra, hogy mentesítse Lengyelországot és az Egyesült Királyságot arra vonatkozó kötelezettségük alól, hogy tiszteletben tartsák a Charta rendelkezéseit, sem pedig arra, hogy megakadályozza e tagállamok valamelyikének bíróságát abban, hogy gondoskodjon ezeknek a rendelkezéseknek a tiszteletben tartásáról (116., 119., 120. és 122. pont, valamint a rendelkező rész 4. pontja).¹⁴

[2019. november 19-i A. K. és társai ítélet \(A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége\) \(nagytanács\) \(C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982\)](#)

Az alapeljárásbeli jogvitákban a legfelsőbb közigazgatási bíróság és a legfelsőbb bíróság három lengyel bírója kifogásolta az idő előtti nyugállományba helyezését, amelyről egy új nemzeti jogszabállyal összhangban döntöttek. A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) munkaügyi és társadalombiztosítási tanácsához benyújtott kereseteik alátámasztása érdekében különösen arra hivatkoztak, hogy az ezen idő előtti nyugállományba helyezés sérti az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a Charta 47. cikkét, valamint a 2000/78 irányelvet¹⁵. Jóllehet az említett jogszabály módosítását követően a felpereseket tisztségükben tartották vagy oda visszakerültek, a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélte meg, hogy továbbra is egy eljárási jellegű problémával szembesül. Ugyanis bár a szóban forgó jogvita típusa általában a legfelsőbb bíróságon belül újonnan létrehozott fegyelmi tanács hatáskörébe tartozik, az a kérdés merült fel benne, hogy az e fórum függetlenségével kapcsolatos kétségek miatt köteles-e mellőzni a bírósági hatáskörök megosztására vonatkozó nemzeti szabályok alkalmazását, és adott esetben e jogvitákban érdemben döntenie.

Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság különösen azzal a kérdéssel fordult a Bírósághoz, hogy az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, valamint a Charta 47. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy valamely tagállam legfelsőbb bíróságának a tanácsa – mint az érintett fegyelmi tanács – a létrehozását és tagjai kinevezését jellemző feltételekre tekintettel teljesíti a függetlenségnek és a pártatlanságnak az említett uniós jogi rendelkezések értelmében előírt követelményét.

A Bíróság, mielőtt érdemben választ adott volna e kérdésre, megvizsgálta a hatáskörét és azt, hogy az alapeljárásban szóban forgó nemzeti rendelkezések az Unió jogát hajtják-e végre, és így a Charta alkalmazási körébe tartoznak-e.

A Charta alkalmazási körének kérdését illetően a Bíróság hangsúlyozta, hogy a jelen esetben a felperesek a 2000/78 irányelv – amelynek a 9. cikke megerősíti a hatékony jogorvoslathoz való jogot – által előírt, az életkoron alapuló, a foglalkoztatás során alkalmazott hátrányos megkülönböztetés tilalmának a velük szembeni megsértéseire hivatkoznak. A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy ezek az ügyek az uniós jog által szabályozott helyzeteknek felelnek meg. A feltett kérdés ugyanis azzal kapcsolatos, hogy az olyan jogvita elbírálására általában illetékes nemzeti fórum, amelyben valamely jogalany az általa az uniós jogra alapított valamely

¹⁴ Ezt az ítéletet a 2011. évi Éves jelentés ismerteti e jelentés 61. oldalán.

¹⁵ A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (HL 2000. L 303., 16. o.).

jogra hivatkozik, teljesíti-e a Charta 47. cikke, valamint a 2000/78 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése által biztosított hatékony bírói jogorvoslathoz való jogból eredő követelményeket.

Egyébiránt az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének a hatályával kapcsolatban a Bíróság emlékeztetett arra, hogy e rendelkezés „az uniós jog által szabályozott területeken” a hatékony bírói jogvédelemhez való jog biztosítására irányul, függetlenül attól a helyzettől, amelyben e jogot a tagállamok a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében végrehajtják.

Végül, a Bíróság mindehhez hozzátette, hogy a Charta Lengyelországra és az Egyesült Királyságra történő alkalmazásáról szóló (30). Jegyzőkönyv nem teszi kétségessé a Charta Lengyelországban való alkalmazását sem, és nem célja az, hogy mentesítse Lengyelországot a Charta rendelkezéseinek tiszteletben tartására irányuló kötelezettség alól (78–85. és 100. pont).

[2019. november 19-i TSN és AKT ítélet \(nagytanács\) \(C-609/17 és C-610/17, EU:C:2019:981\)](#)

Az ezekben az ügyekben szóban forgó munkavállalók a tevékenységi ágazatuk tekintetében alkalmazandó kollektív szerződés értelmében a 2003/88 irányelv¹⁶ 7. cikkének (1) bekezdésében előírt minimum négy hetes időszakot meghaladó, nevezetesen hét hét (TSN-ügy, C-609/17) és öt hét (AKT-ügy, C-610/17) fizetett éves szabadságra voltak jogosultak. E munkavállalók, mivel betegség miatt munkaképtelenek voltak a fizetett éves szabadság időszaka folyamán, kérték az adott munkáltatótól az éves szabadság azon részének későbbi időszakra való átvitelét, amelyet nem tudtak igénybe venni. Az említett munkáltatók azonban elutasították e kérelmeket annyiban, amennyiben azok a 2003/88 irányelvben előírt minimum négy hét szabadságot meghaladó éves fizetett szabadsághoz való jogra vonatkoztak.

Az e jogvitákban eljáró työtuomioistuin (munkaügyi bíróság, Finnország) különösen arra a kérdésre várt választ, hogy a Charta 31. cikkének („Tisztességes és igazságos munkafeltételek”) az éves fizetett szabadsághoz való jogról szóló (2) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétesek az olyan nemzeti szabályozások és kollektív szerződések, amelyek előírják a 2003/88 irányelvben biztosított minimum négy hét fizetett éves szabadságot meghaladó napok megadását, ugyanakkor kizárják a szabadság e napjainak betegség miatti átvitelét.

Azon kérdést illetően, hogy az ilyen szabályozások a Charta alkalmazási körébe tartoznak-e, a Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Ezt követően rámutatott arra, hogy önmagában az a tény, hogy valamely belső intézkedések olyan tárgykörbe tartoznak, amelyben az Unió hatáskörökkel rendelkezik, nem vonhatja azokat az uniós jog hatálya alá, ekként pedig nem járhat a Charta alkalmazandóságával.

E tekintetben a Bíróság hangsúlyozta, hogy a 2003/88 irányelv - amelyet az EK 137. cikk (2) bekezdése, jelenleg az EUMSZ 153. cikk (2) bekezdése, alapján fogadtak el - arra korlátozódik, hogy a munkaidő megszervezése tekintetében minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeket állapítson meg. Az EUMSZ 153. cikk (4) bekezdése értelmében e minimális követelmények nem akadályozhatják, hogy a tagállamok olyan szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, amelyek a Szerződésekkel összeegyeztethetőek. A Bíróság

¹⁶ A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 299., 9. o., magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 381. o.; helyesbítés: HL 2020. L 92., 22. o.).

szerint a tagállamok tehát a szociálpolitikai területén fenntartott hatásköreik gyakorlása során továbbra is szabadon elfogadhatnak ilyen, az uniós jogalkotó beavatkozásának tárgyát képező normánál szigorúbb normákat, feltéve hogy azok nem veszélyeztetik az említett beavatkozás koherenciáját.

A Bíróság így kimondta, hogy amennyiben a tagállamok a 2003/88 irányelvben előírt minimum négy hét fizetett éves szabadságot meghaladó szabadsághoz való jogot biztosítanak vagy annak biztosítását engedélyezik a szociális partnerek számára, az ilyen jogok és még inkább e jogok szabadság alatt felmerülő betegség miatti esetleges átvitelének feltételei a tagállamok számára fenntartott hatáskör gyakorlásába illeszkednek, és nem tartoznak az említett irányelv szabályozása alá. Márpedig, amennyiben az érintett területen meglévő uniós rendelkezések nem szabályoznak valamely aspektust és nem írnak elő semmiféle különös kötelezettséget a tagállamokra nézve egy adott helyzet tekintetében, a tagállam által ezen aspektus tekintetében hozott nemzeti szabályozás a Charta alkalmazási körén kívül esik. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy a tagállamok az ilyen nemzeti szabályozások elfogadásával vagy az alapeljárásbeli ügyekben szereplőhöz hasonló kollektív szerződések tárgyalásának engedélyezésével nem hajtják végre ezen irányelvet a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében, ezért ezen irányelv és különösen a 31. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazandó (42–55. pont).

[2016. december 1-jei Daouidi ítélet \(C-395/15, EU:C:2016:917\)](#)

Ebben az ügyben a felperes az elbocsátását vitatta az alapeljárásban. Amíg ugyanis a felperes egy munkahelyi balesetet követően határozatlan ideig átmenetileg munkaképtelen volt, fegyelmi ok miatt elbocsátották. A felperes ekkor elsődlegesen az elbocsátása semmisségének megállapítására irányuló keresetet nyújtott be a Juzgado de lo Social no 33 de Barcelonához (barcelonai 33. sz. szociális és munkaügyi bíróság, Spanyolország).

E bíróság rámutatott, hogy elegendő tény állt rendelkezésre annak megállapításához, hogy a felperes elbocsátásának valódi oka a felperesnek az általa elszenvedett munkahelyi balesetből eredő munkaképtelensége volt. Következésképpen e bíróság előtt felmerült a kérdés, hogy egy ilyen elbocsátást az uniós joggal ellentétesnek kell-e tekinteni, amennyiben az sérti a Charta 21. cikke (1) bekezdésében, 30. és 31. cikkében, a 34. cikkének (1) bekezdésében és a 35. cikkében rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét, az indokolatlan elbocsátással szembeni védelemhez való jogot, a tisztességes és igazságos munkafeltételekhez való jogot, a szociális biztonsági ellátásokra való jogosultságot, valamint az egészség védelméhez való jogot.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében ha valamely jogi tényállás nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe, a Bíróság annak elbírálására nem rendelkezik hatáskörrel, a Charta esetleg hivatkozott rendelkezései pedig önmagukban nem alapozhatják meg e hatáskört. A Bíróság e tekintetben rámutatott arra, hogy meg kell állapítani, hogy az alapeljárás e szakaszában nem nyert megállapítást, hogy a szóban forgó tényállás az uniós jog – a Chartában szereplőkön kívüli – más rendelkezésének hatálya alá tartozik. A Bíróság különösen a 2000/78 irányelvet¹⁷ illetően megállapította, hogy az, hogy egy személy munkahelyi

¹⁷ A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (HL 2000. L 303., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.).

baleset következtében a nemzeti jog értelmében átmenetileg – határozatlan ideig – munkaképtelen, nem jelenti azt, hogy az e személy által elszenvedett korlátozottság az ezen irányelvben foglalt „fogyatékoság” fogalma értelmében „hosszan tartónak” minősíthető. A jelen esetben a Bíróság megállapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel a feltett kérdés megválaszolására (63., 64., 65. és 68. pont).

[2017. május 16-i Berlioz Investment Fund ítélet \(nagytanács\) \(C-682/15, EU:C:2017:373\)](#)

Az alapeljárásban a Berlioz Investment Fund társaság és a directeur de l'administration luxembourgeoise des contributions directes (a közvetlen adók hivatalának igazgatója, Luxemburg) között az utóbbi által a Berliozzal szemben amiatt kiszabott pénzbeli szankció tárgyában folyt jogvita, hogy az a francia adóhatósággal folytatott információcsere keretében megtagadta az információkérésre adandó választ. A felperes ugyanis csak részben válaszolta meg az információszolgáltatás iránti e kérelmet, mivel véleménye szerint a kért többi információ a 2011/16 irányelv¹⁸ értelmében nem releváns a francia adóhatóság által végzett ellenőrzés tárgyának, vagyis azon kérdés megválaszolásának szempontjából, hogy az osztalékoknak a francia leányvállalata általi kifizetése forrásadó-köteles-e. E részleges válaszadás miatt a közvetlen adók hivatalának igazgatója közigazgatási bírságot szabott ki a Berliozra egy luxemburgi törvény alapján.

A felperes ekkor keresetet nyújtott be a tribunal administratifhez (közigazgatási bíróság, Luxemburg) a kért adatok szolgáltatására kötelező határozat megalapozottságának felülvizsgálata érdekében. E bíróság megállapította az elsődlegesen előterjesztett, a határozat megváltoztatása iránti kereset részleges megalapozottságát, és ennek megfelelően csökkentette a bírság összegét, a keresetet az ezt meghaladó részében azonban elutasította, megállapítva, hogy nincs helye határozathozatalnak a másodlagosan előterjesztett, megsemmisítés iránti kereset tárgyában. A felperes ezt követően fellebbezést terjesztett a Cour administrative (közigazgatási fellebbviteli bíróság, Luxemburg) elé, arra hivatkozva, hogy az őt adatszolgáltatásra kötelező határozat megalapozottságára vonatkozó felülvizsgálatnak a luxemburgi törvény alapján történő megtagadásával a tribunal administratif (közigazgatási bíróság) megsértette az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. cikkének (1) bekezdésében biztosított hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogát.

Mivel véleménye szerint szükség lehet a Charta 47. cikkének figyelembevételére, amely rendelkezés az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt jogot tükrözi, a kérdést előterjesztő bíróság különösen arra várt választ, hogy a Charta alkalmazásában valamely tagállam a Charta 51. cikke értelmében az uniós jogot hajtja-e végre, amikor a belső jogában pénzbeli szankciót ír elő egy olyan joggal szemben, amely többek között a 2011/16 irányelv rendelkezésein alapuló, adóhatóságok közötti információcsere keretében megtagadja az információszolgáltatást.

A Bíróság szerint meg kell vizsgálni, hogy az ilyen szankciót kiszabó nemzeti intézkedés az uniós jog végrehajtásának tekinthető-e. E vonatkozásban rámutatott arra, hogy a 2011/16 irányelv bizonyos kötelezettségeket ró a tagállamokra. Rámutatott különösen arra, hogy ezen irányelv 5. cikke úgy rendelkezik, hogy a megkeresett hatóság bizonyos információkat közöl a megkereső

¹⁸ Az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. február 15-i 2011/16/EU tanácsi irányelv (HL 2011. L 64., 1. o.).

hatósággal. Egyébiránt rámutatott arra, hogy a 2011/16 irányelv „Kötelezettségek” címet viselő 18. cikke értelmében a megkeresett tagállam a kért információ megszerzése érdekében alkalmazza az információgyűjtésre szolgáló intézkedéseit. Ezenkívül a Bíróság szerint a 2011/16 irányelv 22. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerint a tagállamoknak minden szükséges intézkedést meg kell tenniük annak érdekében, hogy biztosítsák az ebben az irányelvben előírt, a közigazgatási együttműködésre vonatkozó rendelkezések zavartalan működését. A Bíróság így kimondta, hogy a 2011/16 irányelv azzal, hogy az információgyűjtésre szolgáló nemzeti jogi intézkedésekre utal, arra kötelezi a tagállamokat, hogy a kért információk megszerzése érdekében szükséges intézkedéseket az információcserére vonatkozó kötelezettségeik tiszteletben tartása mellett tegyék meg. E tekintetben megállapította, hogy az a körülmény, hogy a 2011/16 irányelv nem írja elő kifejezetten szankciós intézkedések alkalmazását, nem akadályozza annak megállapítását, hogy e szankciók ezen irányelv végrehajtása körébe és így az uniós jog hatálya alá tartoznak. Következésképpen a Bíróság kimondta, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a tagállam e rendelkezés értelmében az uniós jogot hajtja végre, és ennek következtében alkalmazhatóvá válik a Charta, amikor a belső jogában pénzügyi szankciót ír elő egy olyan jogalannyal szemben, amely többek között a 2011/16 irányelv rendelkezésein alapul, adóhatóságok közötti információcsere keretében megtagadja az információszolgáltatást (32–42. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

[2017. június 13-i Florescu és társai ítélet \(nagytanács\) \(C-258/14, EU:C:2017:448\)](#)

Ebben az ügyben az alapeljárás felperesei román bírák, akik a bírói tevékenységükkel párhuzamosan egyetemi oktatói tevékenységet is folytattak. Több mint 30 év szolgálati idő után éltek az őket megillető nyugdíjhoz való jogukkal, amelyet az ekkor hatályos nemzeti törvénynek megfelelően lehetőségük volt halmozni az oktatói tevékenységük után kapott munkabérrrel. Mindazonáltal a gazdasági válság nyomán az ilyen halmozódást tiltó új törvényt fogadtak el, amelyről a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság, Románia) megállapította, hogy az megfelel az alkotmánynak. A felperesek ekkor keresetet terjesztettek elő a nyugdíjukat felfüggesztő határozatokkal szemben, arra hivatkozva, hogy ez az új törvény ellentétes az uniós joggal, különösen az EU-Szerződés és a Charta rendelkezéseivel. Miután e keresetet elsőfokon és a fellebbezési eljárásban egyaránt elutasították, a felperesek perújítási kérelmet terjesztettek a kérdést előterjesztő bíróság elé. Ebben az összefüggésben ez utóbbi bíróság különösen arra várt választ a Bíróságtól, hogy az EUSZ 6. cikkel és a Charta 17. cikkével („A tulajdonhoz való jog”) ellentétes-e az olyan nemzeti jogszabály, amely tiltja a nettó öregségi nyugdíj és a közintézményekben folytatott tevékenység után kapott munkabér halmozódását, ha a nyugdíj összege meghaladja az állami társadalombiztosítási költségvetés megállapításának alapját képező országos bruttó átlagbér szintjét.

A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés érdemi megválaszolása előtt – a Charta alapeljárásban való alkalmazhatóságának megállapítása érdekében – a Bíróság először is megvizsgálta, hogy az ilyen nemzeti jogszabály az uniós jogot végrehajtó jogszabálynak tekinthető-e.

E tekintetben – a kérdést előterjesztő bíróság által előadottakhoz hasonlóan – rámutatott arra, hogy a szóban forgó törvényt annak érdekében fogadták el, hogy Románia eleget tehessen az

egyetértési megállapodásban¹⁹ szereplő, egy gazdasági program kapcsán az Unióval szemben tett olyan kötelezettségvállalásainak, amelyek révén a fizetési mérlegéhez nyújtott pénzügyi támogatási mechanizmusban részesülhet. Az ezen egyetértési megállapodásban foglalt feltételek között szerepelt a közszféra bértömegének csökkentése, valamint a nyugdíjrendszer kulcsfontosságú paramétereinek megváltoztatása az államháztartás helyzetének hosszú távú javítása érdekében. A Bíróság ezért megállapította, hogy az alapeljárásban szereplő, halmozódási tilalmat előíró intézkedés, amely egyszerre irányul az előzőekben említett két cél megvalósítására, az uniós jog részét képező egyetértési megállapodásban Románia által tett kötelezettségvállalások végrehajtására irányul. E megállapodás jogalapja ugyanis az EUMSZ 143. cikk, amely hatáskört biztosít az Unió számára, hogy kölcsönös támogatást nyújtson azon tagállam számára, amelynek a fizetőeszköze nem az euró, és a fizetési mérlegével kapcsolatos nehézségekkel küzd vagy ilyen nehézségek bekövetkezése komolyan fenyegeti (31., 45. és 47. pont).

A Bíróság ehhez hozzátette, hogy igaz, hogy ezen egyetértési megállapodás mozgásteret biztosít Románia számára annak meghatározására, hogy mely intézkedések a legalkalmasabbak az említett kötelezettségvállalások tiszteletben tartásának elérésére. Ugyanakkor, egyrészt ha a tagállam a valamely uniós jogi aktus által számára biztosított mérlegelési jogkör keretében intézkedéseket fogad el, úgy kell tekinteni, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében e jogot hajtja végre. Másrészt a 2009/459 határozat²⁰ 3. cikkének (5) bekezdésében, valamint az egyetértési megállapodásban foglalt célok kellően részletesek és pontosak annak megállapíthatóságához, hogy a szóban forgó nemzeti törvényből fakadó halmozódási tilalom e jegyzőkönyv és e határozat, következésképpen pedig a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jog végrehajtására irányul. A Charta következésképpen alkalmazandó az alapeljárásban (48. pont).

[2019. november 7-i UNESA és társai ítélet \(C-80/18–C-83/18, EU:C:2019:934\)](#)

Az alapeljárásbeli jogviták a nukleáris energiát terhelő több olyan spanyol adóra vonatkoztak, amelyek jogszerűségét a nukleáris energiát előállító társaságok megkérdőjelezték. Az e jogvitákban eljáró Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) arra várt választ a Bíróságtól, hogy az ezen adókat előíró szabályozás összeegyeztethető-e az uniós joggal. A kérdést előterjesztő bíróság lényegében különösen arra a kérdésre kereste a választ, hogy a szóban forgó szabályozás tiszteletben tartotta-e az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdésében szereplő „szennyező fizet” elvet, a Charta 20. („A törvény előtti egyenlőség”) és 21. cikkét („A megkülönböztetés tilalma”), valamint a 2005/89²¹ és a 2009/79 irányelvet²², tekintettel arra, hogy a nukleáris energiát előállító vállalkozásokra a villamosenergia-ágazat más vállalkozásaihoz képest különösen nagy hozzájárulási teher hárult az érintett adókat illetően.

Először is, ami a szóban forgó nemzeti szabályozásnak az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdésével és a 2005/89 irányelvel való összeegyeztethetőségének kérdését illeti, a Bíróság először is kimondta,

¹⁹ Az Európai Közösség és Románia között 2009. június 23-án Bukarestben és Brüsszelben kötött egyetértési megállapodás.

²⁰ A Romániának nyújtandó középtávú közösségi pénzügyi támogatásról szóló, 2009. május 6-i 2009/459/EK tanácsi határozat (HL 2009. L 150., 8. o.).

²¹ A villamosenergia-ellátás biztonságát és az infrastrukturális beruházások védelmét célzó intézkedésekről szóló, 2006. január 18-i 2005/89/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 33, 22. o.).

²² A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 211., 55. o.; helyesbítés: HL 2015. L 167., 94. o.).

hogy a szennyező fizet elv, amint arról az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdése rendelkezik, az alapügyekben nem alkalmazandó, tekintettel arra, hogy sem a 2009/72 irányelv, sem pedig a 2005/89 irányelv nem képezi e rendelkezés végrehajtását. Másodszor, a 2005/89 irányelv alkalmazhatóságát illetően a Bíróság rámutatott arra, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatok nem tartalmazták a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontjában szereplő valamennyi elemet, következésképpen a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ezen információk hiánya miatt nem határozhat a Charta 20. és 21. cikkének alkalmazhatóságáról. E tekintetben emlékeztetett arra, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése megerősíti a Bíróság azon állandó ítélkezési gyakorlatát, amely szerint az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi tényállásra alkalmazni kell, az ilyen tényállásokon kívül azonban nem. Ezért, ha valamely jogi tényállás nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe, a Bíróság annak elbírálására nem rendelkezik hatáskörrel, a Charta hivatkozott rendelkezései pedig önmagukban nem alapozhatják meg e hatáskört. A jelen esetben csak akkor lehetett volna a Charta 20. és 21. cikkének alkalmazhatóságát megállapítani, ha alkalmazandó lett volna az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdése vagy a 2005/89 irányelv. Márpedig, mivel nem tűnt úgy, hogy e rendelkezések alkalmazhatók lettek volna az alapeljárásbeli jogvitákra, a Bíróság elfogadhatatlannak nyilvánította a Charta 20. és 21. cikkének az említett rendelkezésekkel összefüggésben való értelmezésére irányuló kérdést (30. és 35–40. pont).

Ezt követően a 2009/72 irányelv alkalmazhatóságát illetően a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve kizárólag annyiban köti a tagállamokat, amennyiben a szóban forgó nemzeti helyzet az uniós jog hatálya alá tartozik. Rámutatva arra, hogy a jelen esetben szóban forgó helyzetek tisztán belső jellegűek, az érintett adók pedig adójellegű intézkedések voltak, a Bíróság megállapította, hogy mivel a 2009/72 irányelv nem minősül a tagállamok adójogi rendelkezéseinek közelítésére vonatkozó intézkedésnek, a 3. cikkének (1) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve nem volt alkalmazandó a megtámadott szabályozásra. A Bíróság ezért kimondta, hogy mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmazott más olyan uniós jogi eszközzel kapcsolatos egyéb pontosítást, amelyet a nemzeti szabályozás hajtana végre, nem lehet úgy tekinteni, hogy e szabályozás elfogadásával a Spanyol Királyság az uniós jogot hajtotta végre. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel az említett irányelvre vonatkozó, a Charta 20. és 21. cikkének értelmezésével kapcsolatos kérdések megválaszolására (47., 48., 51. és 53. pont).

[2017. szeptember 7-i Demarchi Gino végzés \(C-177/17 és C-178/17, EU:C:2017:656\)](#)

Az alapeljárásban a két külön csődeljárásban részt vevő hitelezők és a Ministero della Giustizia (igazságügyi minisztérium, Olaszország) közötti jogvita az utóbbi által a bírósági eljárások túl hosszú időtartama miatt fizetendő méltányos kártérítés tárgyában folyt. E hitelezők ugyanis az említett eljárások túl hosszú időtartama miatt az őket ért kár megtérítése iránt keresettel fordultak a Corte d'appello di Torinóhoz (torinói fellebbviteli bíróság, Olaszország) egy olasz törvény alapján. E bíróság helyt adott a kérelmeknek. A felperesek ezt követően keresetet terjesztettek a kérdést előterjesztő bíróság elé, amelyben a jogerőssé vált e határozatokban az érintett közigazgatási hatóság terhére megállapított kötelezettségek végrehajtását kérték. Mindazonáltal a felperesek nem teljesítették az olasz törvényben előírt bonyolult közigazgatási formai kötelezettségeket, így a kérdést előterjesztő bíróságnak elfogadhatatlannak kellett nyilvánítania a kereseteiket.

Mivel a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei voltak afelől, hogy az olasz törvénynek az említett formai követelményekre vonatkozó rendelkezései összeegyeztethetőek-e a Charta által biztosított, tisztességes eljárásból való joggal, a bíróság arra a kérdésre várt választ a Bíróságtól, hogy a Chartának az EUMSZ 67., EUMSZ 81. és EUMSZ 82. cikk fényében értelmezett 47. cikkének („A hatékony jogorvoslatból és a tisztességes eljárásból való jog”) (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, mint amellyel ellentétes egy olyan nemzeti jogszabály, amely az igazságügyi együttműködés területéhez tartozó tárgyban indított bírósági eljárás túlzott elhúzódnásával kárt szenvedő személyektől azt követeli, hogy egy sor bonyolult, adminisztratív jellegű műveletet hajtsanak végre annak érdekében, hogy részükre az állam kiutalja az őket megillető méltányos kártérítést, anélkül hogy időközben lehetőségük lenne végrehajtási eljárás indítására, és azt követően a szóban forgó kifizetés késedelmes teljesítésével okozott kár megtérítésének követelésére.

A Bíróság emlékeztetett azon ítélkezési gyakorlatára, amelynek értelmében az alapvető uniós jogok nem alkalmazhatók bizonyos nemzeti jogszabályokkal kapcsolatban, mivel a releváns terület uniós jogi rendelkezései nem írják elő kötelezettséget a tagállamokra az alapeljárásban szóban forgó helyzetre tekintettel. A jelen esetben a Bíróság rámutatott arra, hogy az EUM-Szerződésnek a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott rendelkezései (vagyis az EUMSZ 81. és EUMSZ 82. cikk) nem írják elő a tagállamok számára konkrét kötelezettségeket valamely bírósági eljárás túlzott elhúzódnása miatt méltányos kártérítés címén az állam által fizetendő összegek behajtása tekintetében, és hogy jelenleg az uniós jogban nincs olyan konkrét szabályozás, amely e témakört rendezné. A megvizsgált különböző elemekből a Bíróság azt a következtetést vonta le, hogy nem rendelkezik hatáskörrel a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés megválaszolására (21–25., 28. és 29. pont, valamint a rendelkező rész).

2.1.2. A Charta bizonyos rendelkezéseinek magánszemélyek közötti felhívhatóságával kapcsolatos kérdésről

2018. november 6-i [Bauer és Willmeroth ítélet \(nagytanács\) \(C-569/16 és C-570/16, EU:C:2018:871\)](#) és [Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften ítélet \(C-684/16, EU:C:2018:874\)](#)

E három esetben a korábbi munkáltatók megtagadták egyrészt az érintett munkavállalók örököseitől, másrészt az érintett munkavállalótól a szóban forgó munkaszerződések lejártá előtt ki nem vett fizetett éves szabadságok után járó pénzbeli megváltás kifizetését. Az első ügyben (Bauer és Willmeroth ügy, C-569/16 és C-570/16) M. E. Bauer és M. Broßonn kérték az elhunyt házastársaik korábbi munkáltatóitól, így Wuppertal városától és V. Willmerothtól a házastársuk halálát megelőzően ki nem vett fizetett éves szabadság pénzbeli megváltásának kifizetését. A második ügyben (Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften ítélet, C-684/16) T. Shimizu, a Max-Planck társaság korábbi alkalmazottja kérte e társaságtól a köztük fennálló munkaviszony megszűnése előtt ki nem vett szabadság napjainak megfelelő pénzbeli megváltás kifizetését. Márpedig az alkalmazandó nemzeti rendelkezésekkel összhangban a munkavállaló fizetett éves szabadsághoz való joga megszűnik a munkavállaló halálával, illetve ha a munkavállaló a munkaviszonya fennállásának idején nem kérte az említett szabadság kivételét az e szabadságra vonatkozó referencia-időszak alatt. E körülmények között a fizetett éves szabadsághoz való jog nem alakul át pénzbeli megváltás kifizetéséhez való joggá.

Az e különböző jogvitákban eljáró Bundesarbeitsgericht (szövetségi munkaügyi bíróság, Németország) az egyes ügyek keretében többek között arra várt választ, hogy az ezekben az ügyekben szereplőkhöz hasonló nemzeti szabályozásoknak a 2003/88 irányelv²³ 7. cikkével és a Charta 31. cikkének (2) bekezdésével (éves fizetett szabadsághoz való jog) összhangban való értelmezésének lehetetlensége esetén el kell-e ismerni az uniós jog említett rendelkezéseinek közvetlen hatályát, és így a nemzeti bíróságnak mellőznie kell-e e nemzeti szabályozások alkalmazását. A kérdést előterjesztő bíróságban emellett felmerült a kérdés, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozások mellőzésében megnyilvánuló joghatás bekövetkezhet-e két magánszemély között folyamatban lévő olyan jogvitában is, mint amilyen a Willmeroth (C-570/16) és a Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften (C-304/16) ügy.

Ezek az ügyek a Charta alkalmazási körével kapcsolatos két kérdést vetettek fel.

Így először is az uniós jogot végrehajtó nemzeti intézkedés meglétének vizsgálatát illetően a Bíróság hangsúlyozta, hogy a fizetett éves szabadsághoz való jog különleges fontossággal bír nemcsak az uniós szociális jog elvéként, hanem a Charta 31. cikkének (2) bekezdésében kifejezetten rögzített elvként is. E tekintetben a Bíróság – miután emlékeztetett arra, hogy az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi helyzetben alkalmazni kell – megállapította, hogy mivel a különböző ügyekben szóban forgó – a két ítéletben részben megegyező – nemzeti szabályozás a 2003/88 irányelvet hajtotta végre, ezen ügyekben alkalmazni kell a Charta 31. cikkének (2) bekezdését.

Másodszor, a Bíróságnak a Charta 31. cikke (2) bekezdésének a hatályáról kellett állást foglalnia. Konkrétabban azt kellett pontosítania, hogy a magánszemélyek hivatkozhatnak-e közvetlenül e rendelkezésre akár a közjogi, akár a magánjogi munkáltatóval szemben annak érdekében, hogy a nemzeti bíróságtól kérjék egyrészt az egyes ügyekben szóban forgó vitatott szabályozás alkalmazásának mellőzését, másrészt pedig adott esetben azt, hogy e bíróság ügyeljen arra, hogy az elhunyt munkavállaló örökösait vagy a szóban forgó munkavállalót ne lehessen megfosztani a ki nem vett szabadsághoz való szerzett jog alapján járó pénzbeli megváltástól, amelynek kifizetése az érintett korábbi munkáltató feladata.

E tekintetben a Bíróság először is kimondta, hogy a Charta 31. cikkének (2) bekezdése azáltal, hogy kógens módon előírja, hogy „minden munkavállalónak” „joga” van „az éves fizetett szabadsághoz”, az uniós szociális jog alapvető elvét fejezi ki, amelytől csak a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében előírt szigorú feltételeknek, és többek között a fizetett éves szabadsághoz való alapvető jog lényeges tartalmának a tiszteletben tartása mellett lehet eltérni. Így az Egenberger ítéletre²⁴ támaszkodva a Bíróság megállapította, hogy a fizetett éves szabadsághoz való jog, amelyet a Charta 31. cikkének (2) bekezdése előír, magát a létezését tekintve tehát egyidejűleg kógens és feltétel nélküli jellegű, ezen utóbbi ugyanis nem igényel az uniós vagy a nemzeti jogi rendelkezések általi konkretizálást, és e rendelkezések csupán részletezhetik az éves szabadság pontos tartamát. A Bíróság ebből tehát azt a következtetést vonta le, hogy az említett rendelkezés önmagában elegendő ahhoz, hogy a munkavállalókra olyan jogot ruházzon, amelyre önmagában hivatkozhatnak a munkáltatójukkal szemben indított jogvitáik keretében olyan helyzetekben, amelyek az uniós jog, és következésképpen a Charta hatálya alá tartoznak. A

²³ A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003 L 299., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 381. o., helyesbítés: HL 2020. L 92., 22. o.). Konkrétabban, ezen irányelv 7. cikke szabályozza valamennyi munkavállaló legalább négy hét fizetett éves szabadsághoz való jogát.

²⁴ [2018. április 17-i Egenberger ítélet \(C-414/16, EU:C:2018:257\)](#).

Bíróság pontosította, hogy a Charta ugyanezen 31. cikkének (2) bekezdése ezért különösen azzal a következménnyel jár a Charta hatálya alá tartozó helyzeteket illetően, hogy a nemzeti bíróságnak mellőznie kell az e két ügyben szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályozás alkalmazását (Bauer és Willmeroth ügy, C-569/16 és C-570/16, 84–86. pont) (Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften ügy, C-684/16, 73–75. pont).

Ezt követően a Charta 31. cikkének (2) bekezdése által a magánszemélynek minősülő munkáltatók tekintetében ily módon kiváltott joghatásokat illetően a Bíróság rámutatott arra, hogy bár e Charta 51. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a rendelkezéseinek címzettjei – a szubsidiaritás elvének megfelelő figyelembevételével – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre, az említett 51. cikk (1) bekezdése nem tér ki arra a kérdésre, hogy az ilyen magánszemélyek adott esetben közvetlenül kötelezhetőek-e az említett Charta bizonyos rendelkezéseinek a tiszteletben tartására, és így az nem értelmezhető úgy, hogy szisztematikusan kizárja ennek a lehetőségét. A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy abban az esetben, ha az olyan nemzeti szabályozást, mint amely a szóban forgó különböző ügyek tárgyát képezi, nem lehetséges oly módon értelmezni, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkével és a Charta 31. cikkének (2) bekezdésével való összhang biztosított legyen, a nemzeti bíróságnak emellett arról is gondoskodnia kell, hogy az elhunyt munkavállaló örököseit vagy a szóban forgó munkavállalót ne lehessen megfosztani a ki nem vett szabadsághoz való szerzett jog alapján járó pénzügyi megváltástól, amelynek kifizetése az érintett korábbi munkáltató feladata. Ez a kötelezettség a nemzeti bíróság tekintetében a 2003/88 irányelv 7. cikke és a Charta 31. cikkének (2) bekezdése alapján fennáll abban az esetben, ha a jogvita egy magánszemély és a hatóságnak minősülő munkáltató között folyik, és az utóbbi rendelkezés alapján abban az esetben is, ha egy magánszemély és egy szintén magánszemélynek minősülő munkáltató közötti jogvitáról van szó (Bauer és Willmeroth ügy, C-569/16 és C-570/16, 87–92. pont és a rendelkező rész 2. pontja)²⁵ (Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften ügy, C-684/16, 76–81. pont és a rendelkező rész 2. pontja)²⁶.

2.2 Valamely uniós jog akadályozása, korlátozása, vagy az e jogok tényleges gyakorlásától való megfosztás

[2014. április 30-i Pflieger és társai ítélet \(C-390/12, EU:C:2014:281\)](#)

Ezen ügy alapját négy jogvita képezte, amelyekben az a tényállási elem közös, hogy az Ausztria különböző létesítményeiben végzett ellenőrzések nyomán tiltott szerencsejáték szervezésére szolgáló játékautomatákat foglaltak le ideiglenes jelleggel. Ezeket az automatákat ugyanis a közigazgatási hatóságok előzetes engedélye nélkül üzemeltették, amely engedélyezési feltételről a szerencsejátékokról szóló osztrák szövetségi törvény (Glücksspielgesetz, BGBl. 620/1989) rendelkezik.

Az e jogvitákban eljáró Unabhängiger Verwaltungssenat des Landes Oberösterreich (Felső-Ausztria tartomány független közigazgatási tanácsa, Ausztria) arról kérdezte a Bíróságot, hogy e rendszer összeegyeztethető-e a szolgáltatásnyújtásnak az EUMSZ 56. cikkben biztosított szabadságával, valamint a Charta 15–17., 47. és 50. cikkével. Különösen úgy vélte ugyanis, hogy az osztrák hatóságok nem bizonyították, hogy a szóban forgó időszakban a bűnözés és/vagy a

²⁵ Ezt az ítéletet a 2018. évi Éves jelentés ismerteti e Jelentés 18. oldalán.

²⁶ Ezt az ítéletet a 2018. évi Éves jelentés ismerteti e Jelentés 17. és 18. oldalán.

játékszenvédély ténylegesen jelentős problémát jelentett, sem pedig azt, hogy a bűnözés elleni küzdelem és a játékosok védelme, nem pedig egyszerűen az állami bevételek maximalizálása volt a szerencsejáték-monopólium rendszerének valódi célja.

A Bíróság előtti eljárásban több nemzeti kormány arra hivatkozott, hogy a Charta a jelen esetben nem volt alkalmazható, mivel a szerencsejátékok területén, amelyen nem került sor harmonizációra, az e területre vonatkozó nemzeti szabályozások nem tekinthetők az uniós jognak a Charta 51. cikke (1) bekezdése értelmében vett végrehajtásának.

E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy amennyiben valamely nemzeti szabályozásról bebizonyosodik, hogy akadályozhatja a Szerződés által biztosított egy vagy több alapvető szabadság gyakorlását, és a tagállam e szabályozást valamely közérdeken alapuló nyomós okkal magyarázza, e szabályozást csak akkor lehet az uniós jog szerinti kivételnek tekinteni ezen akadályozás igazolása érdekében, ha összhangban van a Bíróság által védelemben részesített alapvető jogokkal. A Bíróság szerint ezen, az alapvető jogokkal való összhangra vonatkozó kötelezettség nyilvánvalóan az uniós jog és ezzel a Charta alkalmazási körébe tartozik. Következésképpen ha valamely tagállam az uniós jog szerinti kivételeket vezet be a Szerződés által biztosított valamely alapvető szabadság akadályozásának igazolása céljából, azt ennél fogva úgy kell tekinteni, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében „végrehajtja az uniós jogot”.

A jelen esetben tehát alkalmazandó volt a Charta. Az Ausztriában létrehozott szerencsejáték-rendszer ugyanis valóban az EUMSZ 56. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtási szabadság korlátozását képezte. Ezenfelül e rendszer igazolása érdekében a játékosok védelmével és az e játékokhoz kapcsolódó bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos célkitűzésekre hivatkoztak, amelyeket a Bíróság ítélezési gyakorlata az alapvető szabadságok szerencsejáték-ágazatbeli korlátozásainak igazolására alkalmas, közérdeken alapuló nyomós okokként ismert el. A Bíróság a jelen esetben megállapította, hogy az e nemzeti szabályozás jelentette korlátozásnak az EUMSZ 56. cikkre tekintettel történő vizsgálata a Chartában foglalt jogok és szabadságok gyakorlásának esetleges korlátozásaira is kiterjed, és megállapította, hogy e tekintetben nem volt szükség külön vizsgálatra (35., 36., 39., 42. és 60. pont).²⁷

[2016. szeptember 13-i Rendón Marín ítélet \(nagytanács\) \(C-165/14, EU:C:2016:675\) és CS ítélet \(C-304/14, EU:C:2016:674\)](#)

Büntetett előéletük miatt két, az Unión kívüli harmadik ország állampolgárságával rendelkező személlyel szemben, akik szülői felügyeletet láttak el a kiskorú, uniós polgár gyermekeik felett, a gyermekek állampolgársága szerinti fogadó tagállam hatóságai a tartózkodási engedély kiadását megtagadó, illetve kiutasítást elrendelő határozatot hoztak. Az első ügyben (Rendón Marín ügy, C-165/14) a felperes két kiskorú gyermek – egy spanyol állampolgárságú fiú és egy lengyel állampolgárságú lány – édesapja, aki kizárólagos felügyeletet gyakorolt a gyermekek felett, amely utóbbiak továbbra is Spanyolországban éltek. A második ügyben (CS-ügy, C-304/14) az érintett személy egy brit állampolgárságú gyermek édesanyja volt, ahol az anya kizárólagos felügyelete alatt lévő gyermek az Egyesült Királyságban élt az édesanyjával.

²⁷ Ezt az ítéletet a 2014. évi Éves jelentés ismerteti e jelentés 37. oldalán.

A kérdést előterjesztő bíróságok (a Tribunal Supremo [legfelsőbb bíróság, Spanyolország], illetve az Upper Tribunal [fellebbviteli bíróság, Egyesült Királyság]), amelyek e jogvitákban eljárak, arra a kérdésre vártak választ a Bíróságtól, hogy a büntetett előélet önmagában indokolhatja-e az Unión kívüli harmadik országbeli állampolgárral szemben a tartózkodási jog megtagadását vagy e személy kiutasítását, ha az kizárólagos felügyeletet gyakorol egy kiskorú uniós polgár felett.

A Bíróság először is kifejtette, hogy az Unió polgárainak és családtagjaiknak a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38 irányelv²⁸ kizárólag az állampolgárságuk szerinti tagállamtól eltérő tagállam területére költöző vagy ott tartózkodó uniós polgárookra és családtagjaikra alkalmazandó. A szóban forgó két esetben csupán az első ügy felperese és annak lengyel lánya részesülhetett az ezen irányelv értelmében vett tartózkodási jogban. Jóllehet az irányelv csak a gyermekek egyikének helyzetére alkalmazandó, az EUMSZ 20. cikk értelmében az e két ügyben érintett mindhárom gyermek hivatkozhat az uniós polgár jogálláshoz kapcsolódó jogokra, pusztán e jogállásuknál fogva (amely jogok magukban foglalják különösen a tagállamok területén történő szabad mozgást és tartózkodást).

A Bíróság ezt követően emlékeztetett arra, hogy vannak egészen különleges helyzetek, amelyekben – noha a harmadik állam állampolgárainak tartózkodási jogára vonatkozó másodlagos jog nem alkalmazható, és az érintett uniós polgár nem élt a szabad mozgáshoz való jogával – mindazonáltal biztosítani kell a tartózkodási jogot harmadik állam olyan állampolgárának, aki az említett uniós polgár családtagja, mivel ellenkező esetben az uniós polgárság elveszítené hatékony érvényesülését, ha az ilyen jog megtagadásának következményeként az említett polgár kénytelen lenne ténylegesen elhagyni az Unió egészének területét, és ezzel megfosztaná őt az e jogállás révén biztosított jogok lényegének tényleges élvezetétől. A Bíróság szerint a fent említett tényállásokat ugyanis az jellemzi, hogy bár azokat olyan rendelkezések szabályozzák, amelyek a priori a tagállamok hatáskörébe tartoznak, nevezetesen harmadik államok állampolgárainak beutazási és tartózkodási jogára vonatkozó, a másodlagos jogi rendelkezések hatálya alá nem tartozó rendelkezések, mégis szoros összefüggésben állnak az uniós polgár szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogával, amellyel ellentétben áll, ha abban a tagállamban, ahol e polgár tartózkodik, az említett állampolgároktól megtagadják a beutazás és a tartózkodás jogát, mert különben sérülne e szabadság. A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy az e két ügyben érintett három gyermek mint uniós polgár rendelkezik az Unió területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joggal, és e jog bármiféle korlátozása az uniós jog hatálya alá tartozik. A Bíróság szerint amennyiben a szóban forgó két helyzetben az Unión kívüli harmadik állam állampolgárságával rendelkező szülőknek el kellene hagyniuk az Unió területét, ez a gyermekeik ezt követő távozását vonhatná maga után, ami megfoszthatná e három gyermeket az uniós polgár jogállásukból eredő jogaik lényegének tényleges élvezetétől. Tehát e két tényállás az uniós jog hatálya alá tartozik.

Végül e két ítéletben a Bíróság rámutatott arra, hogy az EUMSZ 20. cikk nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy valamely, többek között a közrend fenntartására és a közbiztonság megőrzésére vonatkozó kivételre hivatkozzanak. Mindazonáltal rámutatott arra is, hogy amennyiben a két szóban forgó helyzet az uniós jog hatálya alá tartozik, e helyzeteknek a

28 Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.).

kérdést előterjesztő bíróság általi értékelése során figyelembe kell venni a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához való jogot, amint azt a Charta 7. cikke kimondja, amely cikket a gyermek mindenképp felett álló érdekének szem előtt tartására vonatkozó, a Charta 24. cikkének (2) bekezdésében elismert kötelezettséggel összefüggésben kell értelmezni (Rendón Marín ügy, C-165/14, 74–81. és 85. pont) (CS-ügy, C-304/14, 29–33., 36. és 48. pont).

[2020. június 18-i Bizottság kontra Magyarország ítélet \(Az egyesületek átláthatósága\) \(nagytanács\) \(C-78/18, EU:C:2020:476\)](#)

2017-ben Magyarország elfogadott egy törvényt, amelyet a külföldről származó adományokban részesülő civil szervezetek átláthatóságára irányuló törvényként terjesztettek elő (a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló 2017. évi LXXVI. törvény). E törvény értelmében ezeknek a szervezeteknek a magyar bíróságoknál „külföldről támogatott szervezetként” kell nyilvántartásba vetetniük magukat abban az esetben, ha az általuk kapott, más tagállamokból vagy harmadik országokból származó adományok éves mértéke egy meghatározott összeget meghalad. A nyilvántartásba vételkor többek között az 500 000 magyar forint (hozzávetőleg 1400 euró) összeget elérő vagy meghaladó mértékű támogatást nyújtó adományozók nevét és a támogatás pontos összegét is meg kell adniuk. Ezt az információt ezt követően közzétették a nyilvánosság számára ingyenesen elérhető elektronikus felületen. Az érintett civil szervezeteknek továbbá a honlapjukon és minden kiadványukban fel kell tüntetniük, hogy „külföldről támogatott szervezetnek” minősülnek.

A Bizottság azt rótta fel Magyarországnak, hogy azáltal, hogy e törvény elfogadásával nyilvántartásba vételi, bejelentési és közzétételi kötelezettségeket írt elő a bizonyos összeghatárt meghaladó mértékű külföldi támogatásban részesülő civil szervezetek egyes kategóriái tekintetében, és szankciókat helyezett kilátásba az e kötelezettségeknek eleget nem tevő szervezetekkel szemben, megszegte az EUMSZ 63. cikk (amely kimondja a tőkemozgás szabadságát), valamint a Charta 7. („A magán- és a családi élet tiszteletben tartása”) 8. („A személyes adatok védelme”) és 12. cikke („A gyülekezés és az egyesülés szabadsága”) alapján fennálló kötelezettségeit. E szabályozás alátámasztása érdekében Magyarország a civil szervezetek finanszírozása átláthatóságának növelésére, illetve a pénzmosás, a terrorizmus finanszírozása és a szervezett bűnözés elleni küzdelem révén a közrend és a közbiztonság védelmére irányuló különböző célokra hivatkozott.

A Charta alkalmazhatóságát illetően a Bíróság emlékeztetett arra, hogy amennyiben egy tagállam arra hivatkozik, hogy az EUM-Szerződés által biztosított alapvető szabadságot korlátozó, általa kibocsátott intézkedést e Szerződés vagy az uniós jog által elismert, közérdeken alapuló nyomós indok igazolja, az ilyen intézkedést úgy kell tekinteni, mint amely a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében véve az uniós jogot hajtja végre, és így összhangban kell állnia a Chartában biztosított alapvető jogokkal (101. pont).

A jelen ügyben a Bíróság megállapította, hogy a szóban forgó szabályozás a szabad tőkemozgásnak az EUMSZ 63. cikk által tiltott korlátozását képezte, valamint hogy Magyarország e korlátozás igazolása érdekében közérdeken alapuló nyomós indokra, valamint az EUMSZ 65. cikkben említett okokra hivatkozott. Következésképpen kimondta, hogy e törvény rendelkezéseinek összhangban kell lenniük a Chartával, mivel ez a követelmény azt jelenti, hogy az említett rendelkezések ne korlátozzák a Chartában biztosított jogokat és szabadságokat, vagy

ha igen, akkor ezek a korlátozások a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményekre tekintettel igazolhatók legyenek. A Bíróság így megállapította, hogy meg kell vizsgálni, hogy ezek a rendelkezések korlátozzák-e a Charta 7., 8. és 12. cikkében védett jogokat, és ha igen, azok ennek ellenére igazolhatók-e (102–104. pont).

[2020. október 6-i Bizottság kontra Magyarország ítélet \(Felsőoktatás\) \(nagytanács\) \(C-66/18. EU:C:2020:792\)](#)

A Bizottság azt rótta fel Magyarországnak, hogy azáltal, hogy az Európai Gazdasági Térségen kívüli külföldi felsőoktatási intézmények számára az oktatási szolgáltatások nyújtását azon kettős feltételhez köti, hogy a magyar kormány és az érintett felsőoktatási intézmény székhelye szerinti állam kormánya nemzetközi szerződést kössön, valamint hogy a külföldi felsőoktatási intézmények a székhelyük szerinti államban felsőoktatási képzést nyújtsanak, nem teljesítette többek között a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény (a továbbiakban: GATS)²⁹ XVII. cikkéből, az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkéből, valamint a Charta 13. cikkéből („A művészet és a tudomány szabadsága”), 14. cikkének (3) bekezdéséből (az oktatási intézmények alapításának szabadsága) és 16. cikkéből („A vállalkozás szabadsága”) eredő kötelezettségeit. A GATS XVII. cikkének végrehajtását képező e szabályozás igazolása érdekében Magyarország különösen a felsőoktatási intézmények által folytatott félrevezető gyakorlatok megelőzésével és a felsőoktatás magas színvonalának biztosításával kapcsolatos, közérdeken alapuló nyomós indokokra hivatkozott.

A Charta rendelkezéseinek alkalmazhatóságával kapcsolatban a Bíróság emlékeztetett arra, hogy ami a tagállamok fellépését illeti, a Charta hatályát a Charta 51. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amelynek értelmében a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, „amennyiben az Unió jogát hajtják végre”. E tekintetben a Bíróság rámutatott arra, hogy a GATS az uniós jog részét képezi. Ebből következik, hogy egyrészt amennyiben a tagállamok a GATS-ból eredő kötelezettségeiket teljesítik, úgy kell tekinteni, hogy a tagállamok a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jogot hajtják végre. Másrészt a Bíróság emlékeztetett arra, hogy amennyiben egy tagállam arra hivatkozik, hogy az EUM-Szerződés által biztosított alapvető szabadságot korlátozó, általa hozott intézkedést az uniós jog által elismert, közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolja, az ilyen intézkedést úgy kell tekinteni, mint amely a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében véve az uniós jogot hajtja végre, és így összhangban kell állnia a Chartában biztosított alapjogokkal. Következésképpen a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a vitatott intézkedéseknek összhangban kell lenniük a Chartában biztosított alapvető jogokkal. Mivel ezt megelőzően megállapította, hogy Magyarország e korlátozások igazolása érdekében közérdekű célkitűzésekre hivatkozott, a Bíróság rámutatott arra, hogy meg kell vizsgálni, hogy ezen intézkedések korlátozzák-e a Bizottság által hivatkozott alapvető jogokat, és amennyiben igen, azokat mindazonáltal igazolják-e a Magyarország által hivatkozott indokok (212–216. pont).

²⁹ A szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény a Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó egyezmény mellékletét képezi. A WTO-t létrehozó ezen egyezményt az Unió aláírta, majd 1994. december 22-én a 94/800/EK határozattal (HL 1994. L 336., 1. o.) jóváhagyta. E GATS „Nemzeti elbánás” című XVII. cikke az (1) bekezdésében előírja, hogy „[a] [l]istában szereplő és az ott meghatározott feltételek és minősítések alá eső szolgáltatások vonatkozásában, minden [t]ag valamely másik [t]ag szolgáltatását, illetve szolgáltatatóit, a szolgáltatásnyújtást érintő intézkedésekkel összefüggésben legalább olyan elbánásban részesíti, mint saját hasonló szolgáltatásait vagy szolgáltatatóit”.

III. Olyan ügyek, amelyekben a kérdést előterjesztő bíróság nem állapított meg kapcsolatot az uniós joggal

[2014. május 8-i Pelckmans Turnhout ítélet \(C-483/12, EU:C:2014:304\)](#)

Az alapeljárásban egy belga kertészeti társaság azon gyakorlat több konkurens társaság általi megszüntetését kérte, hogy heti hét napon keresztül nyitva tartsák az üzleteiket, jóllehet a belga törvény heti pihenőnapot ír elő. A konkurens társaságok szerint a szóban forgó szabályozás ellentétes az uniós joggal.

Az ügyben eljáró rechtbank van koophandel te Antwerpen (antwerpeni kereskedelmi bíróság, Belgium) egyrészt előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjesztett a Bíróság elé (az ezekre adott válaszról lásd: 2012. október 4-i Pelckmans Turnhout végzés, C-559/11, EU:C:2012:615), másrészt alkotmányossági kérdést intézett a Grondwettelijk Hofhoz (alkotmánybíróság, Belgium). Ez utóbbi szintén úgy határozott, hogy a Bírósághoz fordul. Ugyanis, mivel a kivételekről rendelkező vitatott szabályozás nem volt alkalmazandó valamennyi kereskedőre, e bíróságnak kétségei támadtak a tekintetben, hogy e szabályozás összeegyeztethető-e a törvény előtti egyenlőségnek és a megkülönböztetés tilalmának többek között a Charta 20. és 21. cikkében foglalt elvével. Így arra kérte a Bíróságot, hogy értelmezze e cikkeket a Charta 15. cikkével („A foglalkozás megválasztásának szabadsága és a munkavállaláshoz való jog”) és 16. cikkével („A vállalkozás szabadsága”), valamint az EUMSZ 34–36. cikkel (az áruk szabad mozgása) és az EUMSZ 56. és EUMSZ 57. cikkel (a szolgáltatásnyújtás szabadsága) összefüggésben.

A Bíróság kimondta, hogy a jelen esetben nem rendelkezett hatáskörrel a Charta említett rendelkezéseinek az értelmezésére. E következtetés levonásához először is emlékeztetett arra, hogy az eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontjával összhangban az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek tartalmaznia kell azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e bíróság e rendelkezések és a szóban forgó nemzeti jog között felállít. Ezen okok ismertetésének ugyanis – a releváns tények említett eljárási szabályzat 94. cikkének a) pontjában megkövetelt ismertetéséhez hasonlóan – lehetővé kell tennie a Bíróság számára az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságán túlmenően annak vizsgálatát, hogy rendelkezik-e hatáskörrel az előterjesztett kérdés megválaszolására. Márpedig a Bíróság a jelen esetben megállapította, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat semmi olyan konkrét elemet nem tartalmazott, amely alapján azt lehetne megállapítani, hogy a szóban forgó helyzet az uniós jog alkalmazási körébe tartozik, amely feltétel szükséges ahhoz, hogy valamely tagállam a Charta értelmezését kérhesse. A Bíróság szerint ugyanis az előzetes döntéshozatalra utaló határozat egyáltalán nem támasztotta alá, hogy a jogvita tartalmazna bármiféle kapcsoló elvet a Szerződés kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott rendelkezéseinek hatálya alá tartozó helyzetek valamelyikéhez (16., 20., 22., 23., 26. és 27. pont, valamint a rendelkező rész).

2019. május 15-i Corte dei Conti és társai végzés (C-789/18 és C-790/18, nem tették közzé, EU:C:2019:417)

Az alapeljárásbeli jogviták a Corte dei Conti (számvevőszék, Olaszország) két tagjára vonatkoztak, akik a számvevőszéki javadalmazásukon felül az állami szerveknél folytatott korábbi tevékenységük címén járó díjazásban részesültek. Számvevőszéki javadalmazásukat csökkentették annyiban, amennyiben az említett díjazással együttesen a jövedelmük összege meghaladta a szóban forgó nemzeti szabályozás által megállapított felső határt.

Az e jogvitákban eljáró Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) az ilyen nemzeti szabályozásnak az EU-Szerződés és az EUM-Szerződés több rendelkezésével, valamint a Charta 15. cikkével („A foglalkozás megválasztásának szabadsága és a munkavállaláshoz való jog”), 20. cikkével („A törvény előtti egyenlőség”), 21. cikkével („A megkülönböztetés tilalma”) és 31. cikkével („Tisztességes és igazságos munkafeltételek”), valamint a szociális jogok európai pillérének 3., 5–7., 10. és 15. cikkével való összeegyeztethetőségével kapcsolatos kérdésre kereste a választ. A kérdést előterjesztő bíróság rámutatott arra, hogy nem zárható ki, hogy más tagállamok állampolgárai is e nemzeti szabályozás hatálya alá tartoznak a közhatalom gyakorlásával együtt nem járó foglalkoztatásuk keretében.

A Bíróság – miután emlékeztetett az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tartalmára vonatkozó, különösen az eljárási szabályzatának 94. cikkében szereplő követelményekre –, először is rámutatott arra, hogy az alapeljárás tényállási elemei a jelek szerint egyetlen tagállamon belülre korlátozódnak. Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy az EUMSZ 45. cikk nem biztosít jogokat az alapeljárás felperesei számára, mivel e rendelkezés nem alkalmazandó a közszolgálatban történő foglalkoztatásra és azokra a tevékenységekre, amelyekben nincs jelen semmilyen kapcsolóelv valamely az uniós jog által szabályozott helyzettel, és amelynek valamennyi eleme egyetlen tagállamon belülre korlátozódik. Annak megállapítását követően, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem jelölte meg, hogy a jogviták a tisztán belső jellegük ellenére milyen módon tartalmazzanak az EUM-Szerződésnek a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseivel való kapcsolóelvet, ami a kért előzetes döntéshozatali értelmezést ugyanezen jogviták megoldásához szükségessé tenné, a Bíróság megállapította, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem jelölte meg pontosan sem azokat az indokokat, amelyek arra vezették, hogy az EU-Szerződés, az EUM-Szerződés és a szociális jogok európai pillére rendelkezéseinek értelmezését kérje, sem pedig azt, hogy meglátása szerint milyen kapcsolat áll fenn e rendelkezések és az elé terjesztett jogvitákban alkalmazandó nemzeti jogszabály között.

Végül, ami a Chartának az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben érintett rendelkezéseit illeti, a Bíróság emlékeztetett azon állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint ha valamely jogi helyzet nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe, akkor a vizsgálatára a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel, a Charta esetleg hivatkozott rendelkezései pedig önmagukban nem alapozhatják meg e hatáskört. Következésképpen, mivel sem az EUMSZ 45. cikk, sem az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben érintett többi rendelkezés nem volt alkalmazandó, a Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy nem volt megállapítható, hogy e jogviták az uniós jogot a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében végrehajtó nemzeti szabályozásra vonatkoztak, ezért az előzetes döntéshozatal iránti kérelmeket elfogadhatatlannak nyilvánította (17–22., 24., 26–30. pont és a rendelkező rész).

[2020. április 30-i Marvik Pastrogor és Rodes - 08 végzés \(C-818/19 és C-878/19, nem tették közzé, EU:C:2020:314\)](#)

Az alapeljárásbeli jogviták keretében két, megújuló energiát előállító bolgár társaság keresetet nyújtott be a bolgár állammal szemben, amelyben kérték a megújuló energiaforrásból történő energia-előállításra kivetett adó visszatérítését. Az említett adót előíró törvényt a bolgár alkotmánybíróság ugyanis alkotmányellenesnek nyilvánította. Kereseteik alátámasztása érdekében a felperesek arra hivatkoztak, hogy ezt az adót az uniós jog, különösen a 2009/28 irányelv³⁰, valamint a Charta 16. cikkének („A vállalkozás szabadsága”) és 17. cikkének („A tulajdonhoz való jog”) megsértésével vetették ki.

A kérdést előterjesztő bíróságok, a Varhoven kasatsionen sad (legfelsőbb semmítőszék, Bulgária) a Marvik Pastrogor ügyben (C-818/19) és a Sofiyski Rayonen sad (szófiai kerületi bíróság, Bulgária) a Rodes – 08 ügyben (C-878/19) – miután rámutattak arra, hogy a bolgár alkotmánybíróság pusztán az említett adó alkotmányosságát, és nem az uniós joggal való összeegyeztethetőségét vizsgálta – a Bírósághoz fordultak azzal a kérdéssel, hogy az uniós jogot úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely adót vet ki a megújuló energiaforrásból történő energia-előállításra.

Ami először is a 2009/28 irányelv értelmezését illeti, a Bíróság egyrészt rámutatott arra, hogy ezen irányelv rendelkezései nem tiltják meg a tagállamok számára, hogy adót vessenek ki a megújuló energiaforrásokból történő energia-előállításra. Másrészt a Bíróság kimondta, hogy ez az irányelv, amely nem minősül a tagállamok adójogi rendelkezéseinek közelítésére vonatkozó intézkedésnek, nem alkalmazható egy ilyen adót bevezető nemzeti szabályozásra.

Ami ezt követően a Charta értelmezését illeti, a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban a címzettjei, amennyiben az uniós jogot hajtják végre. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében ugyanis az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi tényállásra alkalmazni kell, az ilyen tényállásokon kívül azonban nem. Ezért ha valamely nemzeti jogi tényállás nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe, a Bíróság annak elbírálására nem rendelkezik hatáskörrel, a Charta esetleg hivatkozott rendelkezései pedig önmagukban nem alapozhatják meg e hatáskört. Következésképpen a Bíróság pontosította, hogy a Charta 16. és 17. cikkének az alapjogvitákra való alkalmazhatósága kizárólag akkor állapítható meg, ha az uniós jognak a kérdést előterjesztő bíróságok által említett – de a Chartában szereplőktől eltérő – rendelkezései alkalmazandók. Márpedig, először is, a jelen esetben szóban forgó helyzetek tisztán belső jellegűek, mivel semmilyen határon átnyúló elemet nem tartalmaznak. Másodszor, megállapítást nyert, hogy a 2009/28 irányelv nem alkalmazandó a szóban forgó szabályozásra. E körülmények között, mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem jelöl meg másik olyan uniós jogi eszközt, amelyet az említett szabályozás hajtott volna végre, a Bíróság kimondta, hogy nem állapítható meg, hogy a Bolgár Köztársaság a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jogot hajtotta végre. A Bíróság tehát megállapította, hogy nyilvánvalóan nem rendelkezik hatáskörrel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására annyiban, amennyiben azok a Charta 16. és 17. cikkének értelmezésére vonatkoznak (45., 50–53., 55–58., 60. pont és a rendelkező rész 2. pontja).

³⁰ A megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. április 23-i 2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009 L 140., 16. o.).

* * *